

PROTOKÓŁ
KONTROLI PROBLEMOWEJ
przeprowadzonej w dniu 6 listopada 2012r.
w **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie**
przy **ul. Podgórnej 5 w Zielonej Górze**

Działając na podstawie art.7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.) w związku z art.22 pkt 6 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31 poz. 206 z 2009r. ze zm.) oraz §13 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718).

Zespół kontrolny w składzie:

1. **Anna Obiegło** – Starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 343-1/2012 z dnia 24 września 2012 r. – *przewodniczący zespołu kontrolnego*;
2. **Wiesława Mikołajczyk** Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 343-2/2012 z dnia 24 września 2012 r. – *członek zespołu kontrolnego*;

[Dowód: akta kontroli str.1-4]

przeprowadził w dniu 6 listopada 2012 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zielonej Górze zgodnie z *Programem kontroli* zatwierdzonym przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej LUW kontrolę problemową w zakresie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

[Dowód: akta kontroli str.5-12]

Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług.

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str.13-16]

Okres objęty kontrolą: rok 2011 do dnia kontroli.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Anna Gołębska - Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Społecznej.

Szczegółowej ocenie poddano następujące zagadnienia:

- opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej;
- opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

O rozpoczęciu kontroli powiadomiono podmiot kontrolowany pismem Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. z dnia PS-I.431.1.27.2012r.AObi

[Dowód: akta kontroli str.17-20]

USTALENIA Z KONTROLI:

Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Powiat posiada Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy przyjęty Uchwałą Nr XVI/142/2012 Rady Powiatu Zielonogórskiego z dnia 29 marca 2012r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2015.

Program opracowano na podstawie diagnozy a informacje pozyskano z Komendy Miejskiej Policji w Zielonej Górze o procedurze Niebieskiej Karty; informacji przesłanych do miejskich, gminnych ośrodków pomocy społecznej. Opracowanie i diagnoza problemu

przemocy w rodzinie umożliwia sporządzenie analizy SWOT, która określa słabe i mocne strony a także wskazuje szanse i zagrożenia.

W Programie wyznaczono następujące cele :

1. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców powiatu na temat tego zjawiska i możliwości uzyskania wsparcia.

Założono, że cel ten zostanie zrealizowany poprzez m.in. stworzenie bazy danych osób, miejsc, instytucji udzielających pomocy; edukację środowiska lokalnego poprzez ulotki, plakaty, broszury, spotkania edukacyjne w tym również dla dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że podnoszenie wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców powiatu na temat tego zjawiska i możliwości uzyskania wsparcia Powiat realizuje przez propagowanie różnych materiałów informacyjnych. Rozpowszechniane są ulotki, plakaty, broszury. Bieżące informacje zamieszczane są również w siedzibie PCPR, na jednej z tablic ogłoszeń przeznaczonej wyłącznie tematyce przemocy w rodzinie.

2. Zmniejszenie negatywnych następstw przemocy w rodzinie dla ofiar i jej świadków. Założono, że cel ten zostanie zrealizowany poprzez: utworzenie punktów konsultacyjno – informacyjnych; utworzenie ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy; utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej; utworzenie na terenie gmin zespołów interdyscyplinarnych; utworzenie w gminach punktów pracy ze sprawcami przemocy rodzinnej.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że zmniejszenie negatywnych następstw przemocy w rodzinie realizowane jest przez wsparcie i dostęp do ośrodka interwencji kryzysowej i prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (jednostka wpisana jest w Rejestrze Wojewody Specjalistycznego Poradnictwa).

3. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i poprawa skuteczności ich działań.

Założono, że cel ten zostanie zrealizowany poprzez: szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników zajmujących się przemocą w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie; nawiązanie współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi szkolącymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że pracownicy podnoszą swoje kompetencje zawodowe przez uczestniczenie w szkoleniach. W 2012r. dwóch pracowników merytorycznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie skorzystało ze szkolenia

zorganizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w zakresie udzielania wsparcia ofiarom handlu ludźmi.

4. Monitorowanie występowania zjawiska przemocy w rodzinie. Zaplanowany w powiatowym programie monitoring zjawiska przemocy domowej jest realizowany między innymi poprzez współpracę z ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu. W kontrolowanej dokumentacji znajduje się korespondencja dotycząca informacji o osobach zagrożonych przemocą domową, stosujących przemoc w rodzinie.

5. Oddziaływanie na sprawców przemocy poprzez realizację programów korekcyjno-edukacyjnych. Powiat corocznie realizuje program.

Ustalono, że do dnia kontroli podjęto działania we wszystkich wyodrębnionych w Programie czterech „Kierunkach realizacji celów”. Niektóre przypisane do nich formy realizacji zadań (w programie zaplanowano ich łącznie 16) nie są jeszcze podejmowane – w dniu kontroli program obowiązywał od 7 miesięcy. Są to na przykład: utworzenie w gminach punktów pracy ze sprawcami przemocy rodzinnej, stworzenie bazy danych osób, miejsc i instytucji udzielających pomocy, utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej, organizowanie spotkań, konferencji na terenie powiatu.

Z treści Programu wynika, że realizacja niektórych planowanych działań może być trudna do wdrożenia z powodu dużego stopnia ich ogólności (np.: VI. 1. Realizacja pkt 3, pkt 5). Stwierdzono, że do dnia kontroli zrealizowano lub w trakcie realizacji było około 60% zaplanowanych w Programie działań.

Działania zaplanowane w Powiatowym Programie zgodne są z zadaniami określonymi przepisami prawa.

Nie stwierdzono uchybień w sposobie realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.21-46]

Opracowywanie i realizowanie programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Z przeanalizowanej dokumentacji w toku czynności kontrolnych wynika, że Powiat w 2012r. opracował program służący działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie

specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Chcąc zrealizować powyższy projekt przystąpiono do otwartego konkursu ofert „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Z powodu braku otrzymania środków finansowych projektu niezrealizowano.

Stwierdzono uchybienia w sposobie realizacji zadania pod względem realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

[Dowód: akta kontroli str.47-70]

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Powiat Zielonogórski zapewnia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodku interwencji kryzysowej. Realizację tego zadania Powiat zleca Terenowemu Komitetowi Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze w drodze Uchwały nr 35/2011 Zarządu Powiatu Zielonogórskiego z dnia 29 marca 2012r. W tym celu zawarto Umowę Nr 1/2012 z dnia 10 maja 2012r. o powierzenie realizacji zadania publicznego pod nazwą: Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonej Górze.

Ze sprawozdania z wykonania zadania publicznego przedstawionego dyrektorowi jednostki odnośnie działalności w zakresie wspierania ofiar przemocy domowej wynika, że OIK działa całodobowo i zatrudnia specjalistów. W okresie od stycznia do września 2012r. schronienia udzielono 26 osobom (8 kobiet i 18 dzieci). Mieszkancki mają stały dostęp do specjalistycznego poradnictwa. Skorzystały między innymi z pomocy psychologa, prawnika, pedagoga, lekarza ginekologa. Jednostka jest wpisana do Rejestru Wojewody (placówek zapewniających miejsca noclegowe i jednostek specjalistycznego poradnictwa). Skorzystały również z pomocy materialnej w postaci ubrań oraz kart na wykup leków. Szczegółowy tryb przyjmowania klientów, zakres i zasady udzielania pomocy, prawa i powinności zawarte są w Regulaminie Organizacyjnym OIK -u.

Z ustnego oświadczenia dyrektora kontrolowanej jednostki przyjętego do protokołu wynika, że rolę ośrodka wsparcia dla mieszkańców powiatu pełni także ośrodek interwencji kryzysowej. Osoby wymagające takiej pomocy zgłaszają się bezpośrednio do ośrodka same lub za pośrednictwem pracowników PCPR. Całość dokumentacji poszczególnych osób zgłaszających się o pomoc znajduje się w OIK-u.

Fakt kierowania osób wymagających pomocy w formie zapewnienia miejsc w ośrodku interwencji kryzysowej przez PCPR nie jest dostatecznie udokumentowany.

Gromadzenie dokumentacji poświadczającej kierowanie osób wymagających pomocy w formie zapewnienia miejsc w ośrodku interwencji kryzysowej wymaga dopracowania.

Nie stwierdzono uchybień w sposobie realizacji zadania.

[Dowód- akta kontroli str. 71-118]

Realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W toku kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zielonej Górze. Program korekcyjno – edukacyjny realizowany był w formie spotkań grupowych i konsultacji indywidualnych. W 2012r. zrealizowano 15 czterogodzinnych spotkań. Łączny czas programu obejmował 60 godzin dydaktycznych. Liczba godzin jest zgodna z Wytycznymi do tworzenia modelowych programów Korekcyjno - Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc, Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, (załącznik nr 2). Dokumentacja zawiera listę obecności biorących udział w zajęciach, datowaną i podpisywaną przez uczestnika programu. Zajęcia realizowano wg harmonogramu przedstawionego dyrektorowi powiatowego centrum pomocy rodzinie. Realizacja edycji programu w 2011r. odbyła się w siedzibie Stowarzyszenia Mediatorów „Batna” przy ulicy Zamenhofa 1, w Zielonej Górze natomiast w 2012r. zajęcia przeprowadzone były w Szkole Podstawowej w Nowogrodzie Bobrzańskim. Powiat w 2011r. i 2012r. otrzymał środki finansowe w wysokości 7,5 tyś. zł. umożliwiające objęcie oddziaływaniami korekcyjno – edukacyjnymi odpowiednio po pięciu sprawców przemocy w rodzinie. Na ten cel wykorzystano środki finansowe zgodnie z otrzymaną kwotą. Do

Programu w 2011r. przystąpiło i ukończyło 5 osób, natomiast w 2012r. przystąpiło 6 osób, ukończyło 5 osób. 100% osób, na które przekazano środki ukończyło program sprawców.

Każdy uczestnik otrzymał zaświadczenie z wyszczególnieniem tematyki przeprowadzonych zajęć i ilością godzin.

Realizatorami programu było dwóch specjalistów, posiadających wykształcenie zgodne z art.9 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne. Przedłożona dokumentacja zawiera kserokopie dokumentów poświadczających kwalifikacje realizatorów programu w roku 2011 i 2012. Dyrektor PCPR zawarł umowy-zlecenia ze specjalistami prowadzącymi oddziaływania korekcyjno-edukacyjne. Wpłaty wynagrodzeń dokonano na podstawie przedłożonych przez wykonawców zleceń rachunków.

Na dwóch specjalistów realizujących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie zatrudnionych do realizacji zadania 100% posiada odpowiednie przygotowanie.

Rekrutacja uczestników programu nastąpiła w oparciu o informacje zebrane od wszystkich ośrodków pomocy z terenu powiatu (10 gmin) przedstawiające wytypowane osoby do realizowanego przez PCPR programu korekcyjno - edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie.

[Dowód: akta kontroli str.119-190]

Nie stwierdzono uchybień w sposobie realizacji zadania.

WNIOSKI:

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadań pod względem:

- 1.Opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. Zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia i miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej;
3. Opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Stwierdzono uchybienia lub istotne uchybienia w zakresie:

1. Opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (powiat nie realizuje takiego programu).

Na tym kontrolę zakończono.

Wpis do książki kontroli złożono pod pozycją nr 7.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi dyrektor jednostki kontrolowanej.

Pouczenie

Na podstawie § 16 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z 2005 r.) kierownik jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny odmowy. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.

Pisemne zastrzeżenie do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli. W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń, w całości lub części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje:

1. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zielonej Górze;
2. WPS LUW a/a.

Kontrolujący:

**Starszy Inspektor
w Wydziale Polityki Społecznej**

Anna Obiegło

**Inspektor
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej**

Wiesława Mikołajczyk

Gorzów Wlkp. 11 stycznia 2013 r.

**Dyrektor Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie im. Jana Pawła II
w Zielonej Górze**

Anna Gołębska

Zielona Góra, dnia 18.01.2013.